

Forslag til for- og etterarbeid til «Hitlers hodepine» på Nobels Fredssenter

---

Kjære lærer!

Takk for at du har booket undervisningsopplegget *Hitlers hodepine* på Nobels fredssenter. Vi gleder oss til å få dere på besøk! Omvisningene og undervisningsoppleggene våre tar sikte på å kunne stå på egne bein og fungere uten så store forkunnskaper. Likevel tror vi stoffet og tematikken vil sette seg bedre hos elevene dersom man bruker litt tid på for- og etterarbeid til å bearbeide besøket. Under finner dere noen forslag til hvordan dette kan gjøres.

Beste hilsen,
Formidlerne på Nobels Fredssenter

Forslag til forarbeid

I forkant av besøket anbefaler vi å lese artikkelen under om Carl von Ossietzky. Artikkelen ble publisert i Aftenposten i juni 2016, like før åpningen av *Den farlige prisen – En utstilling om Carl von Ossietzky og fredsprisen som rystet Europa*.

I utstillingen befinner vi oss i mellomkrigstidas Europa. Tyskland har tapt første verdenskrig. De blir dømt til å ta på seg skylden for krigen, ruste ned militæret sitt og betale en enorm krigsskadeerstatning. Tyskland ender i en dyp økonomisk krise. Landet ønsker samtidig hevn og det er da Ossietzky avslører at Tyskland bygger opp militæret – stikk i strid med Versailles-traktaten.

Her følger noen forslag til spørsmål, som kan brukes ut fra elevenes forkunnskaper:

- *Når var første verdenskrig?*
- *Hvem vant og hvem tapte første verdenskrig?*
- *Hvem var Hitler? Hva er nazisme?*
- *Hva er en pasifist?*
- *Hvordan kan en økonomisk krise skape flere ekstreme holdninger?*
- *Kjenner dere til lignende eksempler i dag?*
- *Hvordan ble Tyskland utpekt som tapere i krigsoppgjøret etter første verdenskrig?*
- *Hvordan påvirket den økonomiske krisen og folkets behov for noe å tro på at ekstremisme, Hitler og Nazistpartiet vokste frem?*

Nyttige lenker om Ossietzky og *Den farlige prisen*:

- Artikkel i Aftenposten fra 09.06.2016:
<http://www.aftenposten.no/kultur/Den-mest-kontroversielle-fredsprisen-noensinne-214043b.html>
- Her kan du lese mer om utstillingen:
<https://www.nobelpeacecenter.org/utstillinger/den-farlige-prisen/>

Forslag til etterarbeid

Under følger noen forslag til ulike repetisjons- og fordypningsoppgaver som kan benyttes i etterkant av besøket på Nobels Fredssenter.

REPETISJON: Diskusjon om ytringsfrihet

Tidsramme: 5 minutter til 30 minutter

Du trenger: Ingenting ut over disse spørsmålene, men det kan være en fordel å forberede noen punkter som kan problematisere elevenes innspill.

Mål med oppgaven: Spørsmålene under kan fungere godt som en oppstart til en økt om ytringsfrihet, enten før eller etter besøket. Be gjerne elevene om å bruke eksempler fra *Hitlers hodepine*.

Forslag til spørsmål:

- *Hvorfor er ytringsfrihet viktig?*
- *Finnes det grenser for hva man kan si?*
- *Hvilke ansvar og muligheter har vi selv i moderne debattformer?*

Case til diskusjon:

Dere er journalister og finner ut at Norge ruster opp, mot internasjonale avtaler, pga frykt for et angrep fra Russland. Skriver og publiserer dere saken? Hvorfor/hvorfor ikke?

FORDYPNING: Støtte nytter!

Tidsramme: 1 time

Du trenger: tilgang til internett og en framviser

Mål med oppgaven: Å synliggjøre for elevene at det nytter å engasjere seg.

Se filmen "Your Signature is More Powerful than you Think" av Amnesty International:

https://youtu.be/m7kTr8EG_nQ

Forslag til klassesamtale:

- *Hva skjer i filmen?*
- *Hva vil Amnesty si med filmen?*

Amnesty forteller at de opplever positiv endring i to av tre saker de jobber med. Å vise støtte nytter!

Fordypningsoppgave:

Finn ut mer om Amnesty og hvordan de jobber.

Tips:

Fritt Ord har en pågående skrivekonkurranse frem til 1. mars 2017, hvor de oppfordrer elever fra videregående skole til å sende inn bidrag. Tekstene skal handle om «Folkefiender» og de beste bidragene honoreres med pengepremier. For mer info: <http://frittordkonkurransen.no/>

FORDYPNING: Dagens Ossietzkyer

Tidsramme: fra 2 til 6 timer

Du trenger: Tilgang til internett

Mål med oppgaven: Elevene skal sette seg bedre inn i ytringsfrihetsaktivister som har fulgt opp arven etter Ossietzky. Flere av dem sitter fengslet i dag.

Oppgave:

Finn ut hvem personen er, hva han eller hun har gjort og hvorfor myndighetene har fengslet denne personen.

Presenter også en idé til hvordan du/dere kan aksjonere for å spre informasjon og skape engasjement rundt saken deres.

Lag en presentasjon for resten av klassen på fem minutter.

Raif Badawi (32)

Blogger fra Saudi-Arabia

Nyttige lenker:

- <http://www.raifbadawi.org/>
- <http://www.amnesty.no/raif-badawi/>

Eskinder Nega (46)

Journalist fra Etiopia

Nyttige lenker:

- <http://www.freeeskindernega.com/>
- <http://podium.gyldendal.no/amnesty3/vgs/ytringsfrihetens-helter/heltenes-historier/eskinder-nega>

Edward Snowden (32)

Varsler fra USA

Nyttige lenker:

- <https://edwardsnowden.com/>
- http://norskpen.no/nb_NO/2016/03/07/edward-snowden-var-tids-ossietzky/

Khadija Ismayilova (40)

Journalist fra Aserbajdsjan

Nyttige lenker:

- <https://www.amnesty.no/aksjon/d%C3%B8mt-for-%C3%A5-ha-avsl%C3%B8rt-korrupsjon>
- <http://www.nytimes.com/2016/05/26/world/asia/azerbaijan-khadija-ismayilova.html>

Eren Keskin (57)

Menneskerettighetsadvokat fra Tyrkia

Nyttige lenker:

- <https://www.amnesty.no/eren-keskin-tyrkia>
- <https://www.amnesty.no/aktuelt/solidaritetsalbum-eren-keskin>